

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. VASARIO 25 D.
NUTARIMU NR. 144 SUDARYTOS VERSLO APLINKOS GERINIMO
KOMISIJOS (SAULĖTEKIO KOMISIJOS) POSĖDŽIO**

PROTOKOLAS NR. 21

2010-02-22

PIRMININKAVO: Rimantas Žylius, ūkio viceministras.

DALYVAVO:

Komisijos nariai:

Valdas Sutkus, Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas;

Gintas Umbrasas, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos narys, UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ direktorius;

Rūta Vainienė, Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė;

Sigitas Besagirskas, Lietuvos pramonininkų konfederacijos Ekonomikos ir finansų departamento direktorius;

Edmundas Žilevičius, finansų viceministras.

Gintautas Bartkus, advokatų profesinės bendrijos „Jurevičius, Balčiūnas & Bartkus“ seniūnas, advokatas;

Žilvinas Šilėnas, Lietuvos laisvosios rinkos instituto vyresnysis ekspertas;

Edmundas Algirdas Krupavičius, Lietuvos statybininkų asociacijos teisininkas;

Dalia Bardauskienė, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos direktorė;

Ūkio ministerijos atstovai: Monika Beniulytė, Irena Pakonaitienė, Audronė Railaitė, Virginija Dirsienė, Birutė Mačiunskienė, Jurgita Klusevičiūtė, Marius Umbražiūnas.

DARBOTVARKĖ:

1. Saulėtekio komisijos darbo grupių 2010 metų veiklos planų aptarimas.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymai:

2. Dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos išduodamų pažymėjimų originalų skaičiaus.

3. Siūlymas numatyti, jog išskaitų pagal teismo sprendimus atlikimo kaštus dengia asmuo, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos.

4. Juridinių asmenų patirties perėjimas reorganizavimo ar įmonės pirkimo atvejais.

5. Juridinių asmenų likvidavimo supaprastinamas.

6. Dėl Pasaulio banko pateiktos *Doing Business* ataskaitos investuotojų apsaugos indekso.
7. Dėl akcininkų teisės susipažinti su kai kuriais įmonės dokumentais.

1. SVARSTYTA. Saulėtekio komisijos darbo grupių 2010 metų veiklos planų aptarimas.

Įmonių teisinės aplinkos tobulinimo darbo grupės vadovo pavaduotoja Audronė Railaitė, Viešųjų pirkimų tobulinimo darbo grupės vadovas Edmundas Algirdas Krupavičius, Konkurencijos teisės ir reguliavimo tobulinimo darbo grupės narys Žilvinas Šilėnas, Teritorijų planavimo ir urbanistinio renovavimo sistemos tobulinimo darbo grupės vadovė Dalia Bardauskienė ir Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus pristatė darbo grupių veiklos planus. Buvo pažymėta, kad darbo grupių veiklos planai nėra baigtiniai ir darbo eigoje bus papildyti gavus verslo visuomenės pasiūlymus ar iškilus naujoms verslo problemoms.

Kalbėjo: R. Žylius, R. Vainienė, V. Sutkus, G. Umbrasas, S. Besagirskas.

Vyko diskusija, kurios metu Saulėtekio komisijos nariai pateikė pastabas ir pasiūlymus dėl pristatytų darbo grupių veiklos planų.

NUTARTA:

1. Įmonių teisinės aplinkos tobulinimo darbo grupės veiklos planui pritarti be pastabų;
2. Papildyti Viešųjų pirkimų tobulinimo darbo grupės veiklos planą ir įtraukti klausimus dėl supaprastintų pirkimų reglamentavimo tobulinimo, dėl kvalifikacinių reikalavimų, dėl tiekėjo el. būdu pateikiamos kainos konfidencialumo užtikrinimo;
3. Sukonkretinti Konkurencijos teisės ir reguliavimo tobulinimo darbo grupės veiklos plano priemonės „Aptarti reikalavimų paveldo objektams sušvelninimo galimybes“ formuluotę;
4. Sukonkretinti Teritorijų planavimo ir urbanistinio renovavimo sušvelninimo sistemos tobulinimo darbo grupės veiklos planą, nenaudoti formuluotės „Dalyvauti rengiant...“;
5. Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės veiklos planui pritarti be pastabų.

2. SVARSTYTA. Dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos išduodamų pažymėjimų originalų skaičiaus.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus pristatė darbo grupės pasiūlymą padidinti Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos išduodamų pažymėjimų originalų skaičių.

G. Bartkus pažymėjo, kad šiuo metu Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba išduoda tik vieną originalų pažymėjimą, jei reikia daugiau egzempliorių –

išduodamos kopijos su antspaudu, kurios nepriimtinos įmonių verslo partneriams.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupė siūlo nustatyti, kad Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba išduotų verslo subjektams reikiamą skaičių originalų.

Kalbėjo: R. Žylius, R. Vainienė, G. Umbrasas, V. Sutkus.

NUTARTA. Pritarti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymui dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos išduodamų pažymėjimų originalų skaičiaus.

3. SVARSTYTA. Siūlymas numatyti, jog išskaitų pagal teismo sprendimus atlikimo kaštus dengia asmuo, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus pažymėjo, kad antstoliams tapus privatiems, išliko nuostata, kad išskaitas pagal teismo sprendimą turi atlikti įmonių, įstaigų buhalteriai. Tai kainuoja buhalterių ir ūkio subjektų darbo laiko sąnaudas, kurias antstolis nekompensuoja. Tuo tarpu, antstolių paslaugos yra mokamos. Darytina išvada, kad buhalteriai antstoliams teikia nemokamas paslaugas, už kurias atlygį gauna antstolis. Šią problemą iškėlė UAB „Pačiolis“ ir pasiūlė, kad antstolis, prieš atsiųsdamas vykdomąjį raštą, turi sudaryti su įstaiga sutartį dėl paslaugų atlikimo ir atsiskaitymo, kaip ir bet kuris kitas ūkio subjektas, norėdamas gauti privataus ūkio subjekto paslaugą.

G. Bartkus pažymėjo, kad darbo grupė UAB „Pačiolis“ iškeltai problemai pritaria, tačiau siūlo kitą šios problemos sprendimo būdą. Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupė siūlo į Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksą įtraukti naują nuostatą, numatančią, jog išskaitų pagal teismo sprendimus atlikimo kaštus dengia asmuo, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos.

Atkreiptinas dėmesys, jog kompetentinga institucija gali inicijuoti ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimus, kurių pagrindu darbo kodekse būtų įtraukta norma, suteikianti darbdaviui teisę išskaityti išskaitų atlikimo kaštus iš darbuotojo darbo užmokesčio.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovo pavaduotoja Monika Beniulytė informavo, kad yra gautos Teisingumo ministerijos pastabos šiuo klausimu. Teisingumo ministerija darbo grupės pasiūlymui pritaria iš dalies ir siūlo svarstyti galimybę atlyginti darbdaviui tik jo patirtas tiesiogines (objektyvias) išlaidas, susijusias su atliktų išskaitų pervedimu išieškotojui bankiniais pavedimais ar pašto perlaidomis. Teisingumo ministerijos nuomone, netiesioginių išlaidų kompensavimo darbdaviui mechanizmas būtų sunkiai įgyvendinamas.

Kalbėjo: R. Žylius, G. Umbrasas, R. Vainienė, S. Besagirskas, V. Sutkus

Vyko diskusija, kurios metu buvo diskutuojama apie darbdavio patirtų išlaidų, susijusių su išskaitų pagal teismo sprendimą, apskaičiavimu ir išieškojimu ir ar visas (tiesiogines ir netiesiogines) darbdavio išlaidas turėtų padengti darbuotojas.

S. Besagirskas pasiūlė, kad pačiai įmonei būtų suteikta galimybė pasirinkti ar išskaityti darbdavio patirtas išlaidas iš asmens, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos, ar neišskaityti.

NUTARTA:

1. Pritarti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymui, kad išskaitų pagal teismo sprendimus atlikimo kaštus dengia asmuo, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos, tačiau suteikti įmonei galimybę pasirinkti ar išieškoti įmonės patirtus kaštus iš asmens, kurio pajamų atžvilgiu minėtos išskaitos yra atliekamos, ar neišieškoti.

2. Pritarti nuostatai, kad iš asmens būtų išskaitomos tik įmonės patirtos tiesiogines (objektyvios) išlaidos, susijusios su atliktų išskaitų pervedimu išieškotojui bankiniais pavedimais ar pašto perlaidomis.

4. SVARSTYTA. Juridinių asmenų patirties perėjimas reorganizavimo ar įmonės pirkimo atvejais.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas G. Bartkus pažymėjo, kad reorganizuojant juridinius asmenis, juridiniai asmenys pasibaigia jų veiklą perimant kitiems asmenims. Tačiau veiklą perėmus, viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų požiūriu, nelaikoma, kad pereina ir juridinio asmens patirtis, ypač jei reorganizuojant sukuriamas naujas juridinis asmuo. Tokia pati situacija susiklosto ir perkant ar nuomojant įmones, nors juridinis asmuo nusipirkęs ar išsinuomavęs įmonę perimą visą jos turtą kartu su *know how* ir net darbuotojais. Tokios viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nuostatos nepagrįstai riboja verslo pertvarkymo galimybes įmones perkant ar vykdant reorganizavimą.

Darbo grupė siūlo teisės aktuose, reglamentuojančiuose viešuosius pirkimus, nustatyti, kad:

1. įmones perkant ar nuomojant, nupirktos ar išnuomos įmonės patirtis pereina įmonės pirkėjui ar nuomininkui;
2. juridinius asmenis reorganizuojant pasibaigiančio juridinio asmens patirtis pereina:
 - 2.1. prijungimo atveju – tęsiančiam veiklą juridiniam asmeniui;
 - 2.2. sujungimo atveju – naujam juridiniam asmeniui;

2.3. išdalijimo ar padalijimo atveju – juridiniams asmenims, kuriems atitenka turto dalis apsprendžianti patirties turėjimą (technologijos, *know how*, darbuotojai).

Viešųjų pirkimų tobulinimo darbo grupės vadovas Edmundas Algirdas Krupavičius informavo, kad šie pasiūlymai neturi būti svarstomi Viešųjų pirkimų tobulinimo darbo grupėje, kadangi pasiūlyme kalbama apie kvalifikacinius reikalavimus verslo subjektams, tuo tarpu viešųjų pirkimų įstatymas numato tik galimybę įrodyti verslo subjekto patirtį bet kuriuo būdu.

G. Bartkus pažymėjo, kad reorganizavimas yra turto (veiklos) perdavimas kitam juridiniam asmeniui (esamam ar naujai įsteigtam). Įmonės pirkimas yra viso ar esminės įmonės turto (veiklos) dalies perdavimas kitam juridiniam asmeniui. Perduodant veiklą neišvengiamai perduodama ir patirtis. Tokios prezumpcijos įtvirtinimas atspindėtų realią dažniau pasitaikančią situaciją. Pagal šios dienos nuostatas, tektų pripažinti, kad patirtis lieka įmonėje, nors joje nelieka nei turto, nei darbuotojų, nei technologinių ar kitokių žinių (įmonės pardavimo ar nuomos atveju). Toks pripažinimas nors teoriškai kai kuriais atvejais ir būtų teisingas, bet visais atvejais yra išimtinis (vienetinis). Todėl prezumpcija turi būti atvirkščia, t.y. nustatanti, kad reorganizavimo ar įmonės pardavimo, nuomos atvejais patirtis pereina turto veiklos perėmėjui.

Kalbėjo: R.Žylius, R. Vainienė, V. Sutkus, G. Umbrasas, S. Besagirskas.

Vyko diskusija, kurios metu iš esmės buvo pritarta darbo grupės pasiūlymui, išskyrus darbo grupės pasiūlymą, kad juridinio asmens išdalijimo ar padalijimo atveju pasibaigiančio juridinio asmens patirtis pereina juridiniams asmenims, kuriems atitenka turto dalis apsprendžianti patirties turėjimą. Kadangi dėl pastarojo pasiūlymo vieningos nuomonės nebuvo, nutarta kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl jo tinkamo išaiškinimo.

NUTARTA:

1. Pritarti Biurokratinės naštos mažinimo darbo grupės pasiūlymui, teisės aktuose, reglamentuojančiuose viešuosius pirkimus, nustatyti, kad:

1.1. įmones perkant ar nuomojant, nupirktos ar išnuomos įmonės patirtis pereina įmonės pirkėjui ar nuomininkui;

1.2. juridinius asmenis reorganizuojant pasibaigiančio juridinio asmens patirtis pereina: prijungimo atveju – tęsiančiam veiklą juridiniam asmeniui, sujungimo atveju – naujam juridiniam asmeniui;

2. Persiųsti darbo grupės pasiūlymą (kuriam pritarė Saulėtekio komisija) kartu su Teisingumo ministerijos 2009-11-13 raštu Nr. (1.11.)7R-9212 Viešųjų pirkimų tarnybai, su

prašymu užtikrinti atitinkamą teisės aktų aiškinimą ir interpretavimą. Be to, papildomai paprašyti Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinti ir įvertinti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymą, kad juridinio asmens išdalijimo ar padalijimo atveju pasibaigiančio juridinio asmens patirtis pereina juridiniams asmenims, kuriems atitenka turto dalis apsprendžianti patirties turėjimą (technologijos, *know how*, darbuotojai).

5. SVARSTYTA. Juridinių asmenų likvidavimo supaprastinamas.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus pristatė darbo grupės pasiūlymą dėl juridinių asmenų likvidavimo supaprastinamo.

G. Bartkus pažymėjo, kad juridinių asmenų likvidavimo procedūra sudėtinga, užtrunka ilgą laiką, nėra galimybės jos trumpinti atsižvelgiant į turto ar ginčų (ne)buvimą.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupė siūlo nustatyti supaprastintą likvidavimo procedūrą, kai bendrovė neturi turto ir neturi skolinių įsipareigojimų ar kai tam pritaria kreditorių susirinkimas (be bankroto procedūros). Visais kitais atvejais būtų taikoma įprastinė likvidavimo procedūra.

G. Bartkus pažymėjo, kad supaprastinta procedūra leistų greičiau likviduoti bendrovę, juridinių asmenų registras nebūtų perkrautas „mirusiomis“ bendrovėmis.

Kalbėjo: R. Žylius, R. Vainienė, V. Sutkus, G. Umbrasas, S. Besagirskas.

NUTARTA:

1. Pritarti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymui dėl juridinių asmenų likvidavimo supaprastinimo;

2. Pavesti Įmonių teisinės aplinkos tobulinimo darbo grupei įvertinti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymą dėl juridinių asmenų likvidavimo supaprastinimo.

6. SVARSTYTA. Dėl Pasaulio banko pateiktos *Doing Business* ataskaitos (investuotojų apsaugos indekso).

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus informavo, kad darbo grupei buvo pavesta išnagrinėti Pasaulio banko *Doing Business* ataskaitoje pateikiamą Lietuvos vertinimą pagal investuotojų apsaugos indeksą ir jo pagerinimo galimybes.

G. Bartkus pažymėjo, kad šioje srityje Lietuva pakankamai gerai vertinama, tačiau darbo grupė nusitatė, kad *Doing Business* ataskaitoje yra klaidų ir būtina jas ištaisyti. Ištaisius minėtas vertinimo klaidas, Lietuvos vertinimas pagal investuotojų apsaugos indeksą pagerėtų keliais balais.

Kalbėjo: R. Žylius, R. Vainienė, V. Sutkus, S. Besagirskas

NUTARTA. Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės atliktą analizę (pridedama) perduoti Ūkio ministerijos Ūkio ir Europos Sąjungos politikos departamentui, kuriam pavesta užtikrinti teisingą Lietuvos vertinimą pagal *Doing Business* ataskaitoje pateikiamus indeksus.

7. SVARSTYTA. Dėl akcininkų teisės susipažinti su kai kuriais įmonės dokumentais.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės vadovas Gintautas Bartkus informavo, kad Lietuvos teisės aktuose įtvirtintas per siauras akcininkų ratas, kurie gali susipažinti su kai kuriais įmonės dokumentais. Akcininkai, turintys $\frac{1}{2}$ ar mažiau bendrovės akcijų, negali susipažinti su sandoriu, jei jis laikomas konfidencialiu.

Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 18 str. 1 d. tik akcininkai, turintys ar valdantys daugiau kaip $\frac{1}{2}$ akcijų ir pateikę bendrovei rašytinį išsipareigojimą neatskleisti komercinės (gamybinės) paslapties, konfidencialios informacijos, turi teisę susipažinti su visais bendrovės dokumentais.

Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupė siūlo pakeisti Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 18 str. 1 d. nuostatą ir nustatyti, kad akcininkas, turintis ne mažiau kaip 10 proc. akcijų, turi teisę susipažinti su tais bendrovės dokumentais, kurie susiję su bendrovės sandoriais, dėl kurių bendrovės organo narys yra pranešęs apie interesų konfliktą arba turėtų pranešti.

Tokiu atveju būtų suteikiama apsauga ir mažesnę įstatinio kapitalo dalį turintiems akcininkams, suteikiant jiems teisę patikrinti sandorius, kurie gali būti nesąžiningi juridiniam asmeniui, ir, esant reikalui, nuspręsti dėl šių sandorių ginčijimo teisme. Be to, pakeitus šią nuostatą, pagerėtų Lietuvos vertinimas pagal Pasaulio banko *Doing Business* ataskaitoje pateikiamą investuotojų apsaugos indeksą.

Kalbėjo: R. Žylius, R. Vainienė, V. Sutkus.

NUTARTA:

1. Pritarti Biurokratinės naštos verslui mažinimo darbo grupės pasiūlymu dėl akcininkų teisės susipažinti su kai kuriais įmonės dokumentais;
2. Pavesti Įmonių teisinės aplinkos tobulinimo darbo grupei įvertinti šį pasiūlymą.

Ūkio viceministras

Rimantas Žylius